

LIETUVOS POLICIJOS GENERALINIS KOMISARAS

ĮSAKYMAS

**DĖL KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMOS „BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ
PILOTAVIMAS IR ĮVYKIO VIETŲ AEROFOTOGRAFINIS FIKSAVIMAS VYKDANT
SPECIALIAJĄ TRANZITO SCHEMĄ“ PATVIRTINIMO**

Nr.
Vilnius

Siekdamas tobulinti šalies policijos pareigūnų žinias ir įgūdžius pilotuoti bepiločius orlaivius, atlikti įvykio vietų aerofotografinį fiksavimą, asmenų paiešką, objektų stebėjimą ir (ar) teisės pažeidimų prevenciją vykdant Kaliningrado tranzito kontrolę ir reaguojant į Specialiosios tranzito schemos pažeidimus, tinkamai įgyvendinti Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės, įtrauktos į Integruoto sienų valdymo fondą, 2021–2027 m. programos lėšomis finansuojamą projektą Nr. SVVP/2025/346 „Policijos pareigūnų mokymas, II etapas“:

1. T v i r t i n u Kvalifikacijos tobulinimo programą „Bepiločių orlaivių pilotavimas ir įvykio vietų aerofotografinis fiksavimas vykdant Specialiąją tranzito schemą“ (toliau – Programa) (pridedama).

2. Į p a r e i g o j u policijos įstaigų vadovus užtikrinti darbuotojų dalyvavimą mokymuose pagal Programą.

3. N u s t a t a u, kad Programa galioja iki 2027 m. gruodžio 31 d.

Policijos generalinis komisaras

Arūnas Paulauskas

KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMA
„BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ PILOTAVIMAS IR ĮVYKIO VIETŲ AEROFOTOGRAFINIS
FIKSAVIMAS VYKDANT SPECIALIĄJĄ TRANZITO SCHEMĄ“

I SKYRIUS
PROGRAMOS ANOTACIJA

1. Nuolat kintant saugumo situacijai ir tobulėjant technologijoms, policijos pareigūnai turi mokėti naudoti šiuolaikines technologijas, įskaitant bepiločius orlaivius (toliau – BO), reaguodami į Specialiosios tranzito schemos pažeidimus. Kvalifikacijos tobulinimo programa „Bepiločių orlaivių pilotavimas ir įvykio vietų aerofotografinis fiksavimas vykdant Specialiąją tranzito schemą“ (toliau – Programa) siekiama formuoti policijos pareigūnų BO pilotavimo įgūdžius, išmokyti naudotis BO konstrukcinių kamerų fotografavimo ir filmavimo funkcijomis, planuoti ir saugiai atlikti vietovės (įvykio vietos) aerofotografavimo misijas vykdant Kaliningrado tranzito kontrolę ir reaguojant į Specialiosios tranzito schemos pažeidimus.

Mokymo turinys apima aviacijos reguliavimo sistemą, BO veikimo principus, meteorologinius aspektus, žmogaus veiksmų įtaką skrydžio saugumui, duomenų apsaugos reikalavimus ir rizikos valdymo metodikas. Praktinė mokymų dalis orientuota į BO valdymo ir autonominių misijų vykdymo įgūdžių lavinimą tikromis sąlygomis.

II SKYRIUS
PROGRAMOS TIKSLAS

2. Programos tikslas – suteikti policijos pareigūnams žinių ir ugdyti įgūdžius, kaip efektyviai pilotuoti BO įrenginius, naudoti juos paieškai, stebėjimui ir (ar) teisės pažeidimų prevencijai vykdant Kaliningrado tranzito kontrolę ir reaguojant į Specialiosios tranzito schemos pažeidimus.

III SKYRIUS
TIKSLINĖ GRUPĖ

3. Programos tikslinė grupė – policijos pareigūnai, vykdantys Kaliningrado tranzito kontrolę, reaguojantys į Specialiosios tranzito schemos pažeidimus ir juos tiriantys, taip pat policijos įstaigos vadovo sprendimu kiti policijos pareigūnai, kuriems būtina plėsti BO naudojimo žinias ir tobulinti BO pilotavimo įgūdžius.

IV SKYRIUS
NUMATOMI REZULTATAI

4. Baigę mokymus pagal Programą, mokymų dalyviai:

4.1. gebės atlikti įvykio vietos aerofotografinį fiksavimą, asmenų paiešką ir objektų stebėjimą;

4.2. supras, kaip veikia ir kaip valdomas BO;

4.3. išmanys Europos aviacijos saugumo agentūros (EASA) ir Transporto kompetencijų agentūros (TKA) aviacijos reguliavimo sistemas bei 2019 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/945 dėl bepiločių orlaivių sistemų ir trečiųjų valstybių bepiločių orlaivių sistemų naudotojų ir 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos;

4.4. susipažins su BO teisiniu reglamentavimu tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniu lygiu;

4.5. gebės saugiai planuoti ir vykdyti atvirosios kategorijos skrydžius ir skrydžius pagal specialiosios ir standartinių scenarijų kategorijų reikalavimus;

4.6. gebės saugiai valdyti BO, efektyviai įgyvendinti įprastas veiklos procedūras ir reaguoti į netipines situacijas;

4.7. gebės surasti, analizuoti, interpretuoti ir taikyti civilinės aviacijos informacijos šaltinius ir kitą su skrydžių veikla susijusią informaciją;

4.8. supras BO eksploatacijos techninės priežiūros reikalavimus ir gebės tinkamai pildyti skrydžių ir techninės priežiūros žurnalus;

4.9. susipažins su meteorologijos pagrindais, gebės įvertinti oro sąlygas ir interpretuoti meteorologinius pranešimus;

4.10. susipažins su 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) nuostatomis ir gebės užtikrinti teisėtą bei BDAR atitinkantį duomenų tvarkymą;

4.11. gebės įvertinti piloto fizinės ir psichologinės būklės bei kitų žmogiškųjų veiksnių įtaką skrydžio saugumui;

4.12. gebės įvertinti skrydžio riziką, atsižvelgdami į aplinkos sąlygas, BO technines galimybes ir savo profesinius įgūdžius.

V SKYRIUS PROGRAMOS TURINYS IR ĮGYVENDINIMO NUOSEKLUMAS

5. Mokymai apima šias temas:

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Trukmė – akad. val.				Mokymo(si) metodai
		Teorija	Praktika	Vertinimas	Iš viso:	
1.	Aviacijos reguliavimas: 1.1. įvadas apie Europos aviacijos saugumo agentūros (EASA) ir aviacijos sistemą; 1.2. atvirosios kategorijos (pakategorės) ir susijusios BO klasės; 1.3. BO naudotojų registracija; 1.4. BO naudotojų pareigos; 1.5. nuotolinio piloto pareigos; 1.6. pranešimas apie įvykius.	2	–	–	2	Skaidrių demonstracija, teisės aktų analizė.
2.	Privatumo ir duomenų apsauga: 2.1. pagrindiniai asmens duomenų apsaugos principai pagal BDAR; 2.2. rizikos ir grėsmės privatumui ir duomenų apsaugai naudojant BO.	1	–	–	1	Skaidrių demonstracija.
3.	Fotogrametrijos metodo naudojimas sudarant 3D modelius ir aerofotografinius žemėlapius: 3.1. techninė įranga; 3.2. galimų rezultatų	–	2	–	2	Praktinių užduočių atlikimas.

	pavyzdžiai.					
4.	Skrydžių sauga: 4.1. susipažinimas su aplinka, kurioje bus vykdomas skrydis; 4.2. meteorologija (oro poveikis BO, vėjas, matomumas ir oro tankis); 4.3. neatsargus ir neapgalvotas elgesys, saugos priemonės, taikomos vykdant skrydžius su BO, ir pagrindiniai reikalavimai pavojingiems kroviniams; 4.4. skrydžių pradžia ir skrydžių stabdymas, atsižvelgiant į aplinkos veiksnius; 4.5. elgesys įvykus BO susidūrimui; 4.6. oro erdvės apribojimai.	3	–	–	3	Skaidrių demonstracija, teisės aktų analizė.
5.	Žmogaus galimybės ir techniniai su naudojimu susiję antžeminės rizikos mažinimo būdai.	1	–	–	1	Skaidrių demonstracija.
6.	BO kameros valdymas ir nustatymai: 5.1. rekomenduotini kameros nustatymai ir kameros nustatymų patikra; 5.2. duomenų rinkimas ir procesų valdymas pultu.	–	1	–	1	Skaidrių demonstracija, praktinių užduočių atlikimas.
7.	Programinės įrangos, skirtos BO misijoms planuoti, automatinių aerofotografinių misijų režimai ir jų nustatymai.	–	1	–	1	Skaidrių demonstracija, praktinių užduočių atlikimas.
8.	BO pilotavimo praktinis rengimas: BO valdymas – asmenų paieškai, objektams stebėti ir (ar) teisės pažeidimų prevencijai vykdant Kaliningrado tranzito kontrolę ir reaguojant į Specialiosios tranzito schemas pažeidimus.	–	12	–	12	Praktinių užduočių atlikimas.
9.	Vertinimas.	–	–	1	1	Testavimas.
Iš viso:		7	16	1	24	

VI SKYRIUS VERTINIMAS

6. Praktinių žinių vertinimas atliekamas mokymosi auditorijoje raštu arba nuotolinio mokymosi aplinkoje „Moodle“ sprendžiant baigiamąjį įgytų žinių ir gebėjimų patikrinimo testą.

7. Baigiamasis įgytų praktinių žinių ir gebėjimų patikrinimo testas sprendžiamas mokymų pabaigoje. Testo užduotys apima visas Programos mokymų temas. Testą sudaro 40 uždarojo tipo klausimų su pasirenkamaisiais atsakymais, iš kurių teisingas tik vienas. Testui spręsti skirta 40 min. Teigiamu vertinimu laikomas vertinimas, kai teisingai atsakyta į ne mažiau kaip 75 proc. klausimų (iš 40 pateiktų klausimų teisingai atsakyta bent į 30).

VII SKYRIUS BENDRIEJI ORGANIZACINIAI IR METODINIAI NURODYMAI

8. Mokymo forma – kontaktinės teorinės paskaitos ir praktiniai užsiėmimai.
9. Bendra mokymo(si) trukmė – 24 akad. val. (iš jų ne mažiau kaip 16 akad. val. praktiniam mokymui), numatytas mokymo dalyvių skaičius grupėje – ne daugiau kaip 12 asmenų.
10. Mokymo metodai, kurie gali būti taikomi: teisės aktų analizė, skaidrių demonstracija, praktinių užduočių atlikimas, įgytų žinių vertinimas.
11. Mokymų medžiaga pateikiama skaitmeniniu formatu siekiant padėti mokymų dalyviams įsisavinti teorinę informaciją.
12. Mokymų pabaigoje vykdomas baigiamasis įgytų žinių ir gebėjimų patikrinimo testas.
13. Prireikus pakeisti ar papildyti Programą mokymo metodais, aktualiomis temomis ir kt., ji gali būti 20 proc. koreguojama netvirtinant Programos iš naujo.
14. Mokymus pagal Programą organizuoja Lietuvos policijos mokykla.
15. Dalyviams, baigusiems mokymus pagal Programą, išduodami kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai.
16. Dalyviai, baigę mokymus pagal Programą, įgis žinių leidimui vykdyti A1, A2 ir A3 pakategorių bei specialiosios ir standartinių scenarijų kategorijų skrydžius naudojant BO gauti.

VIII SKYRIUS PROGRAMAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMI MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

17. Programai įgyvendinti reikalingi materialieji ištekliai:
 - 17.1. mokomoji klasė su vaizdinės medžiagos demonstravimo įranga (projektoriumi, ekranu);
 - 17.2. kompiuteriai su įdiegtais skrydžių simulatoriais ir prieiga prie nuotolinio mokymosi aplinkos „Moodle“;
 - 17.3. Europos aviacijos saugumo agentūros (EASA) reikalavimus atitinkantys BO su vaizdo kameromis (3 asmenims turėtų būti skiriamas vienas BO).

IX SKYRIUS PROGRAMOS RENGĖJAI

18. Programą parengė:
 - 18.1. Mindaugas Baranauskas, Lietuvos policijos mokyklos Policijos veiklos skyriaus viršininkas;
 - 18.2. Aušra Druskienė, Lietuvos policijos mokyklos Mokymo organizavimo skyriaus vyriausioji specialistė.

X SKYRIUS REIKALAVIMAI LEKTORIAMS

19. Mokymus vedantys lektoriai turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - 19.1. turėti galiojančias A1, A2 ir A3 pakategorių bei specialiosios ir standartinių scenarijų kategorijų BO licencijas, išduotas pagal Europos aviacijos saugumo agentūros (EASA) reglamentus;

- 19.2. turėti ne žemesnį kaip aukštąjį universitetinį išsilavinimą su inžinerijos mokslų bakalauro laipsniu;
- 19.3. gerai išmanyti Europos Sąjungos reglamentus, susijusius su BO veikla;
- 19.4. būti vedę BO pilotavimo ir įvykio vietų aerofotografinio fiksavimo mokymus ne mažiau kaip 5 kartus per 5 metus;
- 19.5. turėti ne mažesnę kaip 2 metų darbo patirtį BO valdymo srityje.

XI SKYRIUS

LITERATŪROS IR KITŲ INFORMACIJOS ŠALTINIŲ SĄRAŠAS

20. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

21. 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91.

22. 2019 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/945 dėl bepiločių orlaivių sistemų ir trečiųjų valstybių bepiločių orlaivių sistemų naudotojų.

23. 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos.

24. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas.

25. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2004 m. birželio 16 d. įsakymas Nr. 3-353 „Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės draudžiamųjų, ribojamųjų ir pavojingųjų zonų nustatymo“.

26. Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2023 m. gegužės 26 d. įsakymas Nr. 2BE-131 „Dėl Bepiločių orlaivių sistemų (UAS) geografinių zonų nustatymo ir skrydžių vykdymo sąlygų jose tvarkos aprašo patvirtinimo“.

27. Priimtinos atitikties užtikrinimo priemonės (AMC) ir rekomendacinė medžiaga (GM) prie Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 (ED sprendimo 2019/021/R II priedas).